

A Fővárosi Ítéltábla a Jutasi & Társai Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Erdész Éva ügyvéd) által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a dr. Karas Monika (címe) ügyvéd által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2012. január 4-én kelt 64.P.21.845/2011/7. számú ítélete ellen a felperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 5.000 (Ötezer) forint + áfa fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 80.000 (Nyolcvanezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes az általa kiadott ... című lapban ...-án megjelentetett "... " és a "... " című cikkekben, valamint a ...-én megjelentetett "... " című cikkekben az általa sérelmezett közlésekkel megsértette a becsület és jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. Kérte az alperes jogsértés abbahagyására és elégtétel adására kötelezését, eltiltását a további jogsértéstől, továbbá 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és ennek ... napjától számítandó kamatai megfizetésére is igényt terjesztett elő.

Az alperes a kereset elutasítását kérte arra hivatkozással, hogy a sérelmezett közlések egy része nem is a felperesre vonatkozik, másrészt olyan véleményt, bírálatot fogalmazott meg, amelyet a felperesnek, mint közszereplőnek tűnie kell. Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és arra kötelezte, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 63.500 forint perköltséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 60.00 forint illetéket.

Az ítélet indokolásában hivatkozott a Ptk. 75. § (1) bekezdésére és a Ptk. 78. § (1) és (2) bekezdésére. Megállapította, hogy az alperesi közlések egy része (melyek a felperest személy szerint nem említik) nem a felperesre vonatkozik, erre tekintettel ezekkel kapcsolatban a felperesnek keresetösségi joga nincs. Egyebekben a közlések az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a negatív kritika kereteit nem haladták meg, így a felperesnek, mint közszereplőnek azokat el kell viselnie. A közlések "pusztán" azon véleményt fogalmazzák meg, miszerint kérdéses, hogy adott pályázatokon azon ... kör tagjai, melyhez a felperes is tartozik, miért is nyertek támogatást.

Az elsőfokú bíróság megítélése szerint nem jelenti jóhírnév megsértését az sem, hogy az alperes a ..., így köztük a felperest egy csoportba tartozónak tekinti, sem az, hogy a felperes egy másik ... közeli barátja. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes nem sértette meg a felperes személyhez fűződő jogait, ennél fogva a felperes által indítványozott jogkövetkezmények az alperessel szemben nem alkalmazhatók.

Az elsőfokú bíróság csak megjegyezte, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdésében írt bizonyítási kötelezettség ellenére a felperes pusztán állította, hogy a cikkben foglaltak rá nézve hátrányos következményekkel jártak, de ezt nem bizonyította.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel, amelyben annak megváltoztatását, a keresetének megfelelő döntés hozatalát kérte.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság súlyos eljárási szabálysértést követett el azzal, hogy indokolási kötelezettségének nem tett eleget, de ez olyan eljárási hiba, ami a másodfokú eljárásban korrigálható.

Hét pontban sorolta fel azokat a tényállításokat, amelyeknek semmi köze nincs a véleménynyilvánításhoz. Ezek a tényállítások egyértelműen azt a hamis látszatot keltik, hogy egy ... kör vezetője, amely a szakmát rettegésben tartja és amely jogellenes módon költött el félmilliárdot közpénzekből, továbbá saját érdemtelen jogellenes pályázatával több tízmillióhoz jutott hozzá.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság elmulasztotta kifejtetni, hogy a tényállítások miért minősülnek véleménynek és nem értékelte azt, hogy a cikk bizonyos részleteiben a felperes nevét nem említik konkrétan ugyan, de valamennyi tényállítás rá utal, számos megállapítás név szerint is megjelöli a személyét, annál is inkább, mert a ... körnek ő a legismertebb, legtekintélyesebb tagja.

Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság nem értékelte a személyes nyilatkozatát és az MTA elnökének közlését és nem foglalkozott azzal sem, hogy közszereplőként sem köteles túrni a személyét súlyosan sértő becsületsértést megvalósító tényállításokat.

Az alperes súlyosan sértette becsületét, jóhírnevét, a kifogásolt tartalmak messzemenően alkalmasak arra, hogy mint közszereplőt a tudományos szellemi életben jelentős tudóst, a közvélemény szemében, mint tisztességtelen, a közpénzeket jogellenesen megszerző és felhasználó személyként kerüljön megítélésre.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, kiemelve azt, hogy a felperes olyan közlések miatt igényel jogvédelmet, melyek egyértelműen és konkrétan nem személyére vonatkoznak, másfelől nem tényállításnak, hanem véleményalkotásnak, bírálatnak tekinthetők, amelyeket a felperes - aki filozófusként tett nyilatkozataival a közbeszéd, a közvélemény aktív formálója és alakítója - éppen ezen közéleti szerepe miatt fokozott türelemmel köteles viselni.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont következtetésével és az így meghozott érdemi döntésével a másodfokú bíróság egyetértett.

Az elsőfokú bíróság a döntését valóban nem indokolta részletesen, nem foglalkozott külön minden egyes sérelmezett kitéttel, de jogi álláspontját követhetően foglalta össze, amikor részben érintettség hiánya, részben pedig amiatt utasította el a felperes keresetét, mert olyan véleménynek, bírálatnak értékelte a sérelmezett kitételeket, amelyeket a közszereplőnek minősülő felperes köteles elviselni.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezésben foglaltakra tekintettel azt emeli ki, hogy a személyhez fűződő jog a személyiség megvalósulásának és érvényesítésének eszköze, amelynek kifejtésére csak a személy képes, így ezen jogok sérelme esetén a jogsérelem orvoslását is csak személyesen lehet érvényesíteni [Ptk. 85. § (1) bekezdés].

Az általános személyiségi jogi perekben is irányadó PK 13. számú állásfoglalás rendelkezéséből következően személyhez fűződő jogának védelme érdekében az jogosult fellépni, akinek a személyiségi joga sérelmet szenved, aki a becsületet, jóhírnevet sértő közlésből felismerhető, személye nevének megjelölése alapján, vagy név nélkül burkolt utalással, de felismerhető.

Ebből következően az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg azt, hogy a felperesnek nem minden sérelmezett kitétel vonatkozásában áll fenn keresetőségi jogosultsága.

A ...-i cikk - "... - 2. pontjában megjelölt közlés a ... (...) pályázatokkal kapcsolatos magatartására, politikai kötődésére vonatkozott, amely miatt a felperesnek igényérvényesítési jogosultsága nem lehet. Szintén nem a felperes személyét érinti

az a rész, amely azzal a pályázattal foglalkozott, amelynek ... volt a témavezetője (...-i cikk 5. pontjában, illetve a ...-i cikk 5. pontjában megjelölt rész). A felperes neve ugyan megjelölésre került, de csak a témavezető beazonosíthatóságát elősegítő barátként, maga a közlés azonban nem a felperes személyével foglalkozik, így ezekben az esetekben sem áll fenn a felperes igényérvényesítési jogosultsága.

Az ezt meghaladó részek vonatkozásában a Fővárosi Ítéltábla is arra a következtetésre jutott, hogy a felperes becsületének és jóhírnevének sérelme a közlések alapján nem állapítható meg.

A Fővárosi Ítéltábla azt emeli ki, hogy a Ptk. 78. § (2) bekezdésében szabályozottak szerint a jóhírnév sérelmét különösen az jelenti, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő valótlan tényről állít vagy híresztel, vagy a való tény hamis színben tünteti fel.

A Ptk. 76. §-a alapján a becsület megsértése is személyhez fűződő jogsérelmet valósít meg.

Mivel a becsület a személy társadalmi megítélését jelenti, a jóhírnév pedig azokat az ismereteket, amelyek a személy társadalomban betöltött szerepének értékelését befolyásolja, fontos körülmény, hogy a személyek értékelése a rájuk vonatkozó közlések megfeleljenek a valóságnak, a személyiség valódi értékének és ezek kialakításában az objektivitás érvényesüljön.

A véleménynyilvánítás szabadsága is és e körben a bírálat, értékelés kifejezése olyan kiemelt alapjog, amely csak rendkívül indokolt esetben korlátozható. A személyhez fűződő jogvédelem igénybevétele csak akkor lehet megalapozott, ha a kifejtett vélemény nem a valóságon alapul, önkényes, ellentmond az ésszerű következtetés szabályainak, kifejezésmódjában aránytalanul túlzó, bántó, megalázó, túllépi a szabad véleménynyilvánításhoz való jogosultság határait.

A közéletben szerepet vállaló személyek, akik megnyilvánulásaikkal, tevékenységükkel befolyásolni tudják a társadalom tagjait, azok gondolkodását, sokkal szélesebb körben kötelesek eltérni a velük szemben megnyilvánuló kritikákat, bírálatokat, véleményeket. A közszereplő sem köteles azonban eltérni a vele szemben megfogalmazott valótlan és sértő tényállításokat.

A Fővárosi Ítéltábla ezen általános szempontok alapján értékelte azokat a közléseket, amelyek vonatkozásában a felperesnek igényérvényesítési jogosultsága fennállt, mert ezek személyét érintőek voltak.

A PK 12. számú állásfoglalás értelmében a sérelmezett közléseket nem a szövegkörnyezetből kiemelve, hanem a közleményt egészében kell vizsgálni valóságos tartalmuk szerint, az egymással összetartozó részek összefüggéseiben kell értékelni.

A kifogásolt közlések megítélésénél nem a sérelmet szenvedett személy szubjektív vélekedéséből kell kiindulni, hanem abból, hogy az adott írás ténylegesen milyen tartalmat közvetít az átlagolvasó számára.

A ...-i számában megjelent cikk címe - "...", valamint az azt követő 2. pontban, továbbá a ...-án az ... oldalon megjelent "... című cikk 2. pontjában sérelmezett részek nem tartalmaztak valótlan állítást, mert megfelel a valóságnak, hogy az ... 2004-2005-ben közel 500 millió forintot osztott ki pályázatokra. A felperes nevének megjelölése nem személyére utaló közlésként szolgált, hanem annak a ...-kör beazonosíthatóságára, amelynek kétségtelenül a felperes a legismertebb tagja.

Az ezt meghaladóan sérelmezett kitételek a másodfokú bíróság megítélése szerint olyan vélemények, amelyek a közpénz felhasználása körében annak okán kerültek megfogalmazásra kétségtelenül erőteljesebb formában, de sem tartalmában, sem kifejezőmódjában nem mentek túl azon az alkotmányosan (jelenleg már az Alaptörvényben) védett határon, amit egy közszereplőnek még el kell viselnie. A magasabb tűréshatár a felperesnél még jobban elvárható, tekintettel arra, hogy a felperes a társadalmat, a politikai helyzetet illetően számos alkalommal fejtette ki véleményét a nyilvánosság előtt, így ő is fokozottabban köteles eltűrni azt, ha tevékenységét érintően kritikai megnyilvánulások látnak napvilágot.

A ... féle összehasonlítás a közpénz felhasználása szempontjából nem minősül minden alapot nélkülöző önkényeskedő következtetésnek és a felperes, valamint a hozzá közel álló ... más ... szembeni hozzáállásáról alkotott vélemény szintén olyan következtetés, amely valóságtartalmát illetően bírói állásfoglalást nem igényelhet.

A Fővárosi Ítéltábla a cikkek felperes által sérelmezett részeit a maguk összességében és szövegkörnyezetükben értékelve arra az álláspontra jutott, hogy azok nem hordozzák az átlagolvasó számára azt a tartalmat, amit a felperes igényérvényesítésekor megjelölt, nem alkalmasak annak alátámasztására, hogy a felperest ért sérelem miatt indokolt a személyhez fűződő jogvédelem alkalmazása.

A Fővárosi Ítéltábla a jogsértés megállapításának hiányában az egyéb jogkövetkezmények alkalmazásával már nem foglalkozhatott.

A Fővárosi Ítéltábla mindezek alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

A fellebbezési költségek viseléséről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint határozott.

Budapest, 2012. november 20.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke - előadó bíró

Dr. Csóka István s.k.
bíró

. Kisbán Tamás s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő